N°. 646.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DINGSDAG 26 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft Zaturdag jl. bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene welverdiende nederlaag geleden. Met 35 tegen 19 stemmen werd het wetsontwerp, tot regeling der voldoening van kosten van overbrenging naar en plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten van bedelaars en landloopers en kinderen van dezen, *verworpen.*

Onder het vele, dat de Regering der „tegenovergestelde rigting" tegenwoordig vergt van de vertegenwoordiging, onder al hetgeen zij, gesteund door eene gewillige meerderheid, beproeft, was dit ontwerp niet het allerminst het bewijs van de willekeur, waarmeê deze Regering het „Staatsalvermogen" wenschte door te drijven zelfs met verkorting der waarborgen, die elk ingezeten het regt heeft in de uitspraak des regters te zoeken.

Veelvuldig en herhaaldelijk hebben wij de voordragt bestreden, en 't is ons een genoegen, dat de meerderheid der Vertegenwoordiging, meestal op de door ons ontwikkelde gronden, het regt der gemeente, den zin der Grondwet heeft gehandhaafd tegenover de reactionnaire poging der Regering.

In het wetsontwerp straalt de zucht door, om het regt van den sterkste te doen gelden boven de uitspraak der wet, en, maar hetgeen men ook niet durft ontkennen, boven *de letter der wet.*

Men meent, dat *geldelijke* verpligtingen niet evenzeer als andere verpligtingen, op eene wettige wijze behooren opgelegd te zijn en de Staat als partij en als regter tevens kan handelen.

Eene schuldvordering over kosten van verpleging van bedelaars, zou niet behooren tot de kennisneming der regterlijke magt.

Waar het publiek regt alzoo wordt opgevat en in toepassing gebragt, is er geen waarborg meer voor het regt van eigendom, en beschikt de Regering over de beurzen der ingezetenen.

Maar wat vooral klemt: waar aldus de wet haar alvermogen tracht te vestigen, daar is het gedaan met de vrijheid en met den eerbied voor alle staatkundige instellingen. Die heerschappij der wet voert tot *regeringloosheid.*

Aldus was ons oordeel (Z. o. a. No. 628); aldus oordeelden ook vijf-en-dertig Volksvertegenwoordigers. Eene les voor de Regering, om nóch openlijk, noch langs bedekten weg de hand te slaan aan de vrijheden en regten, die bij de Grondwet aan de ingezetenen, zoowel als aan de gemeenten van den Staat zijn gewaarborgd.

Het tractaat met Frankrijk over den nadruk is door de Tweede Kamer *aangenomen.*

Aangenomen, ondanks zonneklaar is bewezen, dat omtrent een der hoofdbezwaren geene oplossing was te geven.

Ondanks op de uitstekende rede van den heer VAN DER LINDEN de Minister van Buitenlandsche Zaken heeft *gezwegen*, als het voldingend bewijs, dat op de bezwaren geene wederlegging was uit te vinden, terwijl daardoor tegelijkertijd nieuw voedsel is gegeven aan de meening dat de heer VAN HALL op zijne plaats schijnt te zijn zoo dikwijls er insinuatien te doen of groote holle woorden te spreken zijn, maar aan zijn stoel blijft genageld, wanneer 't er op aankomt degelijkheid van kennis tegenover degelijkheid te plaatsen.

Men kan dergelijk stilzwijgen in acht nemen, wanneer men vooraf kan berekenen, dat eene meerderheid toch „ja" zegt; maar of het parlementair is, of de Kamer zelve hare eigen waardigheid tegenover den Minister heeft gehandhaafd, zouden wij niet gaaf durven toestemmen.

Het zal ons benieuwen, welke houding de Eerste Kamer zal aannemen, wanneer haar de tijd zal gelaten worden de debatten in de Tweede Kamer na te lezen en het veelbeteekenend zwijgen des Ministers te constateren.

„De voorspoed schijnt hier blind te maken. Het spreekwoord zegt: *het zijn sterke beenen die de weelde kunnen dragen;* men vreest misschien dat *meerdere inkomsten tot geldverspilling aanleiding zullen geven;* maar de *waarborgen* daartegen zijn in *onze* handen. De Vertegenwoordiging is in de gelegenheid daartegen te waken, dat te verhinderen."

Zoo sprak de heer DE KEMPENAER in de zitting van 4 Junij jl.

En waarlijk, zoo men die zinsneden in het afgetrokkene beschouwt, is er niets tegen in te brengen dan de vraag: of *werkelijk* de Vertegenwoordiging waakt en verhindert, dat de meerdere inkomsten tot geldverspilling leiden. Daarop is geen bevredigend antwoord te geven; integendeel schijnt er eene overhelling te bestaan tot vermeerdering van uitgaven in verhouding tot de ruimere opbrengst van belastingen.

Van *belastingen?*

Teregt deed de heer MACKAY dien spreker opmerken: „ik kan mij niet als eigenaar van de beurzen der ingezetenen beschouwen. Ik geloof integendeel *dat zij daaruit niet meer mogen nemen dan wij juist noodig hebben.* Dat doet ook een goed huisvader. Wanneer hij van een of ander hulp, geldelijke ondersteuning geniet, en hij ontvangt genoeg om in zijne behoeften te voorzien, dan bedankt hij voor die ondersteuning en tracht zich zelven te helpen. *Ik geloof, dat wij verpigt zijn, om wanneer wij doorgaande, verzekerde ontvangsten hebben, hetzelfde te doen.*"

Dat is, naar ons gevoelen, staatkundige wijsheid en daarom ook de pligt der Regering: niet meer te vragen, dan men behoeft, om met grond te kunnen verwachten op ruimer ondersteuning bij vermeerderde behoefte.

Zóó gebruikt men den voorspoed, om zich te wapenen tegen den tegenspoed en men vergadert zich vrienden tegen den kwaden dag, wanneer de rampen knellen en drukken. Zoo blijft geheel van toepassing wat de heer DE KEMPENAER laat volgen:

„Tegenspoed *zal* komen, om dit te verzekeren behoeft men geen profeet te zijn. De gang der wereldsche zaken is niet anders dan eene gedurige vervanging van eb door vloed en van vloed door ebbe; en de geschiedenis der geheele menschheid levert niet anders op dan eene voortdurende wisseling van licht en duister. Voorspoed en tegenspoed zijn beide middelen ter beproeving èn van individuën èn van natien, en het is dikwerf moeijelijker zich in den voorspoed wijs te gedragen dan in den tegenspoed verstandig te zijn."

Wij hebben niets tegen deze zedeles nog minder, dat zij zich in de zaal der Volksvertegenwoordiging doet hooren; maar wel tegen de verkeerde toepassing, die gemaakt wordt. Dat is een groot en betreurenswaardig gebrek in den heer DE KEMPENAAR dat hij beelden en zedelessen zoo kwalijk te pas brengt. Wij hebben bij de beraadslagingen er herhaalde proeven van gezien, dat de menigvuldige relatien waarin die Spreker tot anderen staat, eene verwarring van denkbeelden te weeg brengen, die, ieder op zijne plaats aangebragt, met welgevallen zoude worden ontvangen. Het is of de huisvader, of de Rijks-advocaat dan weder de Oud-Minister of de belanghebbende bij een rijke erfenis, soms het gewezen lid der Hervormde Synode of het oppositie-lid van vóór 1848 zijne denkbeelden van de bank der Volksvertegenwoordiging doet hooren zonder in acht te nemen, dat men aldaar alleen als Volksvertegenwoordiger *het belang der Natie* te behartigen heeft.

Wat hebben wij dan te denken van de volgende zinsnede?

„In deze dagen van voorspoed wordt van de Natie gevorderd, *dat zij zich wijs gedrage* en *dan werpe zij niet weg* hetgeen zij nuttig kan besteden nu tot verbetering van haren toestand, en later om te voorzien in de noode der kwade dagen, die zeker zullen komen."

Is dat nu niet onzin? als er nu stond „de regering werpe niet weg" het zou een zin hebben, maar als de Natie een deel (en immers slechts een gering deel) behoudt van hetgeen men sinds jaren van haar heeft geëischt, en dat zij gaf, — hoe kan dan van haar gezegd worden, dat *zij wegwerpt* wat ter harer beschikking wordt gelaten? Of nu het voordeel, dat elk broodverbruiker zal genieten nuttiger door hem besteed wordt dan de Regering zou doen, zoo zij de beschikking daarover behield, ligt buiten de beoordeeling van den heer DE KEMPENAAR of van eenig lid der Volksvertegenwoordiging.

Uit het oogpunt van hetgeen eene ordelijke comptabiliteit vereischt, is de aanmerking van den heer DELPRAT, met betrekking tot het Departement van Marine, allezins gegrond:

„Uit hetgeen ons in de Memorie van Toelichting is medegedeeld, moet ik betwijfelen, of *de administratie* te voren wel op een behoorlijk standpunt gestaan heeft. Wij zien immers uit de Memorie van Toelichting, dat men niet heeft geweten of *kunnen* weten, welke sommen in het bijzonder besteed zijn voor herstel en welke sommen voor nieuwen aanbouw. Ik geloof echter, dat, *wanneer de administratie behoorlijk is ingerigt*, voor het minst zoo iets dient te kunnen worden nagegaan, en wanneer dit niet *kan* geschieden, het voor den Minister onmogelijk wordt te weten of het geld besteed wordt zoo als het behoort en of er niet van die misbruiken plaats hebben, waarvan hier zooveel gesproken is. Het is althans zeker, dat die misbruiken, indien zij bestaan hebben, op die wijze niet aan den dag konden komen, wanneer men zich namelijk vergenoegde enkel te weten, dat de gelden besteed zijn aan aanbouw en herstellingen, zonder eenige bijzonderheden te kennen; het is dan onmogelijk te weten, of er een behoorlijk toezigt op het beheer plaats heeft, dat men met regt bij dergelijke uitgaven verlangen kan."

De Minister van Marine heeft daarop geantwoord: „dat het tegenwoordig nieuw reglement op de werven sedert kort in werking is: ik heb reeds toegezegd dat ik het naauwkeurig zal onderzoeken en doen onderzoeken. Wanneer eene verandering kan geschieden zonder vermeerdering van het administratief personeel, *waaraan zooveel behoefte is* voor de veelvuldige becijferingen *en détail*, die noodig zijn om tot zekerheid te komen omtrent de kosten, die de werven na zich slepen; wanneer *dit*, zeg ik, *kan* geschieden, zal dit door mij niet nagelaten worden."

„*In allen gevalle zal er niets worden veranderd*, waardoor dit gedeelte der dienst weder tot *de duisterheid* der vroegere dagen zoude worden terug gebragt."

Het is meermalen, en teregt, opgemerkt, hoeveel ook in maritime gelijk in alle andere zaken afhangt van een eenvoudig en ordelijk beheer. Hoe meer omslag, des te moeijelijker de contrôle. Eene omslagtige boekhouding strekte menigmaal tot middel, om menig misbruik in het beheer te bedekken en langen tijd verborgen te doen blijven, vooral als bij hem, door wien het beheer werd gevoerd, genoegzame kennis of ervaring of lust ontbrak, om daarin het oog te slaan, of, wat nog erger is, blind vertrouwen heerschte, geboren uit een afschrik voor cijfers en becijferingen. Niet zelden wordt daardoor de weg afgesneden om uit die uitkomsten van een beheer juiste gevolgtrekkingen af te leiden.

Wij hechten dan ook zeer aan de uitdrukkingen van den Minister van Marine:

Veelvuldige becijferingen *en détail* zijn er noodig;

Daartoe is behoefte aan vermeerdering van personeel;

Als het zonder die vermeerdering moet geschieden, is het twijfelachtig of het *kan.*

Wij zijn van oordeel, dat die bezwaren ongegrond en slechts met een oogmerk, waarnaar wij niet gissen, bijeengezocht en den Minister in de ooren gefluisterd zijn.

Als *nu* bij een meer gedetailleerd en *toch niet moeijelijk* beheer blijken *zal*, wat werkelijk de *aanbouw* op 's Rijks werf heeft gekost en wat voor *herstel* is besteed, dan valt de berekening gemakkelijk, wat

vroeger naar de verhouding der aangebouwde schepen, aan herstel en aanbouw is ten koste gelegd. Misschien zijn er persoonlijke belangen in het spel, die zulk eene nacijfering niet gaarne zien.

En toch is het niet moeijelijk wat de heer DELPRAT verlangt.

De stedelijke rekening van *Rotterdam* (en zeker die van elke andere aanzienlijke stad), kan tot overtuiging strekken van de mogelijkheid, om tot in de geringste bijzonderheden aan te wijzen, wat voor elk stedelijk werk tot herstel aan dagloon en materialen is uitgegeven; waarom zou dat niet kunnen geschieden van elk schip?

Wij verwijzen in dit geval naar de magazijn-rekening, die, krachtens resolutien van Gedeputeerde Staten der provincie Zuid-Holland, van 20 Junij 1845 en 13 April 1847, bij den gemeente-ontvanger te *Rotterdam* wordt gehouden, en tot leiddraad der comptabiliteit voor 's Rijks werven zeer gevoegelijk verstrekken kan.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Met *de Carmel* zijn berigten uit Konstantinopel aangebragt, die van daar tot 14 Junij en uit de Krim tot 12 Junij loopen. De geallieerden naderen met hunne loopgraven van af den groenen heuvel den toren van Malakoff. De Russen van hunne zijde versterken dat punt door middel van het grove geschut der marine. Bij de inname van dien heuvel leden de Franschen groote verliezen, die voornamelijk moeten toegeschreven worden aan het ontembare vuur der soldaten, die niet te weêrhouden waren en veel te ver doordrongen, onder de luide bedreiging van alles in de stad zelve te zullen vermoorden.

De ontruiming van Anapa door de Russen wordt bevestigd; bevorens vernietigden zij er de voornaamste verdedigingswerken. De Russen bedreigden Kars met een veel sterker leger dan de Turken hen tegenover kunnen stellen. Een zending der geallieerden is er in geslaagd, in Circassie door te dringen. De geallieerden verhaasten de vernieling der Russische etablissementen en militaire werkplaatsen te Kertch.

De familien, die zich daar vriendschappelijk jegens de geallieerden gedroegen en daardoor de wraak van Rusland te duchten hebben, zullen naar Konstantinopel en van daar naar Algerie vervoerd worden. Te Mareopol heeft de door het bombardement der geallieerden veroorzaakte brand de grootste verwoestingen aangerigt.

Te Tangarog hebben de door de geallieerden in brand gestoken rijksgebouwen het vuur aan de stad medegedeeld, waardoor reeds een gedeelte er van in de asch is gelegd.

IJenikale wordt door de geallieerden versterkt en zal door hen bezet blijven.

In de zee van Azoff zijn 800 visschersvaartuigen door de geallieerde vloten vernield.

De Engelsche pakketboot *l'Artrologue* heeft berigten aangebragt uit Konstantinopel tot den 14den en de Krim tot 12 Junij. Dien dag hadden de Russen een nachtelijken uitval tegen eene der Fransche batterijen beproefd, doch waren afgeslagen. De gekwetsten bij den slag van den 7den waren naar Konstantinopel gezonden. De belegeraars en belegerden rigtten onophoudelijk nieuwe batterijen op. Van de Tchernaya was niets nieuws vernomen, doch een ophanden zijnde veldtogt werd als waarschijnlijk beschouwd.

Te Marseille wordt de inscheping van een ontzaggelijk materieel met alle kracht voortgezet.

Een te Petersburg ontvangen telegrafische depêche dd. 17 Junij meldt nagenoeg het volgende:

De vijand heeft heden ochtend eene sterke kanonnade tegen onze linkerflank en des namiddags tegen onzen regterflank geopend.

Wij hebben echter krachtig geriposteerd.

Heden is een gedeelte van het leger der geallieerden over de Tchernaya getrokken en heeft zich tusschen de dorpen Kutschuna en Schula gevestigd.

De *Moniteur* meldt, dat de telegrafische gemeenschap sedert den 18den tusschen Weenen en Bucharest is gestoord, vermits de kabel onder den Donau bij Giurgewo is gebroken, en op dat gedeelte de dienstpost moet geschieden.

Nog bevat het regeringsblad twee depêches van den generaal Pelissier uit de Krim; de eerste van 19 Junij meldt, dat de Russen gedurende den vorigen nacht, waarschijnlijk uit vrees, uit al hunne kanonnen zijn blijven schieten, doch zonder iemand of iets te treffen; ten 4 ure was er wapenstilstand gesloten om de dooden te begraven.

De tweede depêche, die van den 20sten meldt, dat de belegerden aan de zijde van de Ravin Central naauw bestookt worden. De kleine voorstad aan het einde der Zuiderhaven stond in brand.

Door de Franschen worden batterijen van zwaar kaliber opgerigt op de werken, die den 7den waren veroverd en van waar de groote haven regtstreeks werd bedreigd.

De *Moniteur*, die het groote artikel van het dagblad van St. Petersburg heeft teruggegeven, zal waarschijnlijk reeds heden dit stuk beantwoorden.

Het kabinet van Berlijn heeft in eene depêche van den 17en op die van het Weener-kabinet geantwoord. Pruissen zou daarin, naar men wil, verklaren, dat het getrouw zal blijven aan de door hetzelve aangegane verbindtenissen, maar dat het niet bewilligd, noch in de solidariteit der alliantie, welke een uitvloeisel is van het tractaat van 2 Dec., noch in de volkomen ondeelbaarheid der vier waarborgspunten. Dit zijn voorzeker belangrijke verklaringen, maar geene nieuwe verklaringen. Pruissen doet in dit opzigt niets anders dan op denzelfden weg blijven voortgaan, dien het sedert het eind van het vorig jaar bewandelt.

De *Morning Chronicle* berigt, dat er door de regering bevel is gegeven 6.000 man van het te Helgoland gestationeerde vreemden legioen naar Folkestone in te schepen, van waar zij naar het kamp van Shoonfilly zullen vertrekken.

Het dagblad van Madrid, *le Nacion*, verzekert, dat de commissie der Cortes, belast met de herziezing van het tarief voor in- en uitgaande regten, het beginsel der afschaffing van alle verbodsbepalingen aangenomen heeft. O. a. kunnen de beschermende regten volgens hetzelfde blad het cijfer van 40 pCt. der waarde niet te boven gaan.

De cathegorien en de rangschikkingen der tarieven zullen aanmerkelijk vereenvoudigd worden.

Eene depêche uit Madrid meldt, dat lord Howden, de Engelsche gezant bij het Spaansche hof, den 21sten Madrid had verlaten.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 25 JUNIJ.

In deze zitting zijn missiven ingekomen van de heeren Martens van Sevenhoven, van der Becken Pasteel en van Dam van Isselt, houdende berigt, dat zij, de eerste, tengevolge van ambtsbezigheden en de beide laatsten, tengevolge van ongesteldheid, verhinderd worden de vergadering bij te wonen.

Van de Ministers van Kolonien; van Binnen- en van Buitenl. Zaken, zijn ingekomen onderscheidene stukken, verslagen, rekeningen en verdragen, die reeds vroeger bij de Tweede Kamer zijn ontvangen.

Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn ingekomen de volgende ontwerpen van wet, als:

1o. tot wijziging der wet tot regeling van de brievenposterij;

2o. ter voorloopige voorziening in sommige waterschapsbelangen;

3o. tot afschaffing van den accijns op het gemaal;

4o. tot het verleenen van tien naturalisatien;

5o. tot vaststelling van hoofdstuk VIII (departement van Marine) der staatsbegrooting voor 1855.

6o. houdende uitzondering op de artt. 523, 526 en 549 van het Burgerl. Wetb., ten opzigte van vermiste personen, bij vermoedelijke of bekende zeerampen; en

7o. houdende bepaling omtrent het vervoer van buskruid, oorlogsbehoeften en brandstoffen.

Al deze ontwerpen zijn ter overweging aan de afdeelingen verzonden.

Is ingekomen een adres van van Dijk en eenige andere landeigenaren, wonende te Amsterdam, houdende bedenkingen tegen het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal. — Verzending aan de commissie tot de verzoekschriften.

Vele aangeboden boekwerken en geschriften zullen in de boekerij worden geplaatst.

De VOORZITTER zegt, dat in de zitting van 20 April jl. besloten is den dag der discussie over het ontwerp nopens de huizen van bewaring nader te bepalen. Hij stelt dus voor de beraadslagingen deswege te houden op Donderdag, 28 dezer, des middags ten half 2 ure. Dienovereenkomstig wordt besloten.

Vervolgens worden de afdeelingen zamengesteld, zullende de leden zich onmiddellijk in de afdeelingen vereenigen, tot benoeming van hunne voorzitters en onder-voorzitters. Daarna is de vergadering gescheiden.

Na de zitting is de centrale afdeeling bijeengekomen tot regeling der werkzaamheden.

Tweede Kamer.

AVONDZITTING VAN ZATURDAG 23 JUNIJ.

De algemeene beraadslagingen worden voortgezet over het ontwerp van wet tot regeling ter voldoening van kosten en overbrenging naar en plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten van bedelaars en landloopers en kinderen van dezen.

De heer VAN REEDE VAN OUDTSHOORN bestrijdt evenzeer het wetsontwerp. Na de gronden, door de heeren Godefroi en van der Poel uiteengezet, bepaalt hij zich tot de verklaring van zijn gevoelen. Als nieuwen grond tot bestrijding brengt hij bij de uitbreiding van de bevoegdheid die bij art. 212 der gemeentewet is verleend.

Daarbij wordt alleen gewaagd van uitgaven, door de *wet* opgelegd, terwijl hier sprake is van uitgaven, uitvloeisels van Koninklijke besluiten, die z. i. geen verbindende kracht hebben gehad. De kosten, hier bedoeld, zijn gevolgen van regterlijke vonnissen, en de kosten die daarvan het gevolg zijn, moeten komen ten laste van den Staat. Zelfs wanneer het denkbeeld van onderstand kon opgaan, dan nog volgt daar niet uit dat de kosten uitsluitend gemeentelijk zouden moeten zijn. De Regering wil zich bovendien op de verbindbaarheid der besluiten beroepen, zonder die besluiten aan de Kamer over te leggen, ten blijke dat zij in behoorlijken vorm zijn uitgevaardigd.

Dit is ten aanzien van sommige niet het geval. Zelfs is nopens een dier besluiten de Raad van State niet gehoord. Anderen zijn ook niet behoorlijk afgekondigd. Op al deze gronden zou hij de aanneming van dit ontwerp eene groote ligtvaardigheid achten. Hij deelt het gevaar niet, dat men geschetst heeft omtrent de gevolgen eener verwerping. Dat gevaar was ontleend aan de restitutie van het reeds betaalde. Maar Spr. meent, dat niet alle betaling regt geeft op restitutie, anders dan op grond van vergissing. Hij gelooft, dat de Regering beter zou gedaan hebben, dit ontwerp niet aan te bieden, of liever het in te trekken.

De heer VAN RAPPARD is voor het ontwerp. Ten eerste bestond de bevoegdheid, om het oorspronkelijk decreet bij Kon. besluit te handhaven, zoo als door den Hoogen Raad is beslist. Ten andere mag niet de regter, maar wel de wetgever terugwerkende kracht aan eene wet geven. Ook hij wijst vooral op de gevolgen eener afstemming van dit ontwerp. Daardoor zal het rijk in groote geldelijke moeijelijkheden worden gebragt. Hij wijst daarbij op art. 1396 van het Burgerlijk Wetboek, waaruit z. i. volgt, dat de Regering zal moeten terug geven aan de gemeenten, wat deze reeds mogten betaald hebben.

De heer VAN AKERLAKEN bestrijdt den vorigen Spr. Hij laat al hetgeen door dien Spr. in het midden gebragt is, in volle waarde; maar dan volgt daaruit juist dat het de regter is, die beslissen moet. Nu wil men de wetgevende magt in plaats van de regterlijke magt stellen. Overigens moet hij dien Spr. doen opmerken, dat naar zijne meening, de wetgever evenmin als de regter, retroactief mag te werk gaan.

De heer VAN GOLTSTEIN is voor het ontwerp. De eenige vraag is, naar zijn oordeel, hier, of zekere uitgave behoort te komen ten laste van de gemeente of van den staat, en dat hangt geheel af van den aard der uitgave en van de vraag, of zij gestrekt heeft ten voordeele van de gemeente of van den Staat. Het geldt hier dus geen geschil van *privaat* regterlijken maar van publiek-regterlijken aard. Het geldt hier ook niet een administratief geschil maar alleen de regering van een finantieel punt, nam. op welke begrooting de uitgaven gebragt zijn.

Nu beslist de gemeentewet hoe ten deze zal worden gehandeld. Van terugwerkende kracht kan hier geen sprake zijn, want de wetgever is vrij, om met raadpleging van het algemeen belang, de vraag te beslissen, of er terugwerkende kracht noodig is, en, zoo ja, altoos met eerbiediging van verkregen regten.

Hier is dus geene miskenning van de werking der regterlijke of administratieve magt, maar het betreft hier een onderwerp, dat tot de bevoegdheid van de Wetgevende Magt behoort. Die regeling is in dit ontwerp op eene doelmatige wijze geschied. Hij wijst ook, even als alle voorstanders, op de gevolgen der afstemming, die, naar zijne meening, zullen te weeg brengen teruggave van de gelden die door andere gemeenten reeds voor lang vrijwillig zijn betaald. Het geldt hier, uit dat oogpunt beschouwd niet duizenden, maar welligt millioenen.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN geeft te kennen, dat, zoo het staatsbelang en de billijkheid een maatregel vorderen, de Regering dan verpligt is het voorstel daartoe te doen, al voorziet zij zelfs dat daaruit tegenstand zal voortspruiten. Die tegenstand is dan ook gevolgd maar evenmin als de aanvallen hem hebben bevreemd, evenmin hebben zij hem in de overtuiging doen wankelen dat het ontwerp op de billijkheid en regtvaardigheid steunt. De Min. geeft daarop een geschiedkundig overzigt van den loop dezer zaak.

Gedurende 36 jaren hebben de gemeentebesturen zich aan de betaling dier kosten onderworpen. Eerst in 1844 is er weigering ondervonden. Van daar dat er een maatregel noodzakelijk was. Hij betoogt wijders dat zoowel het belang van den staat als de billijkheid het noodzakelijk maken eenige maatregelen ter voorziening te nemen, in het belang der schatkist: op dit oogenblik ondervindt zij reeds een gemis van ongeveer 5 ton; want tot 1854 is door de gemeenten verschuldigd *f* 214,000

In den aanvang van 1854 was namelijk Noordbrabant ongeveer verschuldigd *f* 14,000; Gelderland *f* 6000; Zuidholland *f* 117,000; Noordholland *f* 32,000; Zeeland *f* 11,000; Utrecht *f* 2000; Vriesland *f* 2000; Overijssel *f* 16,000; Groningen *f* 5000; Drenthe *f* 5000; en Limburg *f* 4600, te zamen ruim *f* 214,000, waarbij nog gevoegd moet worden hetgeen verschuldigd is over de eerste 8 maanden van 1854, ten bedrage van *f* 253,000, en dus te zamen *f* 467,000.

Door de gemeenten is voldaan *f* 2,180,000. De Min. laat nu de vraag in het midden, of door die gemeenten die reeds betaald hebben, restitutie zou kunnen gevraagd worden. Hij deelt het gevoelen, dat de gemeente-besturen geen regt tot restitutie hebben. Hij moet echter, op grond van billijkheid, op de aanzienlijke som wijzen, die reeds betaald is, terwijl andere gemeenten niets betaald hebben. Mogt dit ontwerp onverhoopt worden verworpen: het zou hem veel leed doen, maar hij zou dan toch de voldoening hebben, dat de Regering haar pligt volbragt had.

De Min. betoogt wijders dat het ontwerp niet in strijd is met de Grondwet, noch ook met de algemeene regelen van wetgeving. Hij maakt nog eene andere bedenking. Gesteld dat de regter er over kan oordeelen en dat deze beslist, dat de gemeente de betaling niet verschuldigd is. Maar daarmede is de zaak niet uit; want dat zou de wetgevende magt niet beletten uit te maken, dat zekere uitgaven ten laste van de gemeenten komen. Dat is bij de armenwet evenzeer geschied. — De Min. beantwoordt verder volgens de bijzondere bedenkingen, die tegen het ontwerp zijn gemaakt.

Men heeft gevraagd waar de wet is die aan de wetgevende magt de bevoegdheid toekent, om een geding tusschen den Staat en zijne onderdeelen te beslechten. De Min. meent dat daartoe geene uitdrukkelijke wetsbepaling behoeft te bestaan. De Grondwet verbiedt niet dat de wetgevende magt eene beslissing geve in een dergelijk geschil en dat is voldoende. Men zegt ook dat de wet eene terugwerkende kracht heeft.

Hij beroept zich dienaangaande op hetgeen door den heer van Rappard is in het midden gebragt. Het voorschrift der algemeene bepalingen van wetgeving betreft den regter. De wetgever behoeft alleen verkregen regten te eerbiedigen. De Minister wenscht de aanneming van dit ontwerp. Hij ontkent het niet, dat het hier een groot en gewigtig belang geldt, maar, welke ook de beslissing der Kamer zij: de regering zal steeds de overtuiging hebben door de aanbieding van dit ontwerp haar pligt te hebben volbragt.

De heer GODEFROI acht zich verpligt andermaal het woord te voeren, ten einde zoowel de voorstanders van het ontwerp als den Minister te beantwoorden. Hij verwijdert uit deze discussie alle neven-quaestien en daaronder behoort vooral de quaestie van het plaatselijk belang. Dergelijke consideratien hebben op hem, die steeds als rigtsnoer heeft zijne overtuiging en zijne zelfstandigheid, volstrekt geen vat. Hij beoordeelt de zaak onverschillig welke gemeente of welk gewest al dan niet betaald heeft, al dan niet verschuldigd is, bereidwillig of weigerachtig is. Het betreft hier eene quaestie van regt, een vraagpunt van opdragt van regtsmagt; eene vraag over de bevoegdheid der Wetgevende Magt en zelfs over verkregen regten. Zijne rede strekt voorts, om aan te toonen, dat de Minister niet alleen zijne bezwaren niet heeft opgelost, maar ze integendeel heeft versterkt.

De heer SANDER verklaart mede, dat ook na de rede van den Minister zijne bezwaren niet uit den weg geruimd zijn. Zijn hoofdgrond is, de onbevoegdheid der wetgevende magt, om ten deze eene beslissing te nemen. De aanneming van het ontwerp is eene beslissing van het vraagstuk in het voordeel van eene der partijen, dat is hier van de Regering.

De heer v. NISPEN v. SEVENAER merkt op dat, na de verklaring des Ministers, dat er twee millioen is betaald, en er nog 5 ton schuldig is, hij moet zeggen, dat, zoo dit ontwerp wordt verworpen, men dan toch eene groote onbillijkheid zal begaan, om ten voordeele van enkele gemeenten, die geweigerd hebben, de andere te laten betalen.

De MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN heeft nog nader geantwoord.

Daarna zijn de beraadslagingen gesloten en is het ontwerp in omvraag gebragt. Het wordt VERWORPEN, met 35 tegen 19 stemmen.

Voor de heeren van Rappard, Slicher van Domburg, Wintgens, de Kempenaer, van Goltstein, Hoffman, Dommer van Poldersveldt, Baud, Dirks, van Heiden Reinestein, van Lennep, Strens, van Nispen van Sevenaer, Gevers van Endegeest, de Brauw, Schimmelpenninck van der Oije, Delprat, Stolte en de Voorzitter.

Tegen de heeren Beens, van Bosse, Bosscha, Huguenin, van Akerlaken, van Franck, Nolthenius, Storm van 's Gravesande, Zijlker, van der Veen, van der Poel, de Lom de Berg, van Zuijlen van Nijevelt, Thorbecke, Blaupot ten Cate, van Foreest, Jespers, Anemaet, Meijlink, Mackay, Dullert, Bots, van Eck, Meeussen, van der Linden, van Lijnden, Hugenholtz, Hoynck van Papendrecht, Heemskerk, Reinders, Sander, van Deinse, Rheede van Oudshoorn, van Hoëvell en Godefroi.

Daarna is de Vergadering tot Maandag gescheiden.

ZITTING VAN MAANDAG, 25 JUNIJ.

Is ingekomen eene missive van den heer Godefroi, daarbij kennis gevende dat hij, ter voortzetting eener regtszaak bij het hof van Noordholland, verhinderd is in de eerste dagen de zittingen der kamer bij te wonen.

Nog zijn ingekomen twee missives van de heeren Huguenin en Elout van Soeterwoude, daarbij kennis gevende, de eerste, dat hij door ambtsbezigheden en de tweede door ongesteldheid verhinderd is ter vergadering tegenwoordig te zijn. Al deze missives worden aangenomen voor kennisgeving.

I. Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot verlenging van den termijn bij art. 293 der gemeentewet gesteld.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER zal niet tegen het ontwerp spreken, maar hij komt op tegen het beginsel in de Memorie van Toelichting neêrgelegd, dat gemeenten, waar 15 kiezers zijn, als afzonderlijke gemeenten kunnen blijven bestaan. Hij is een groot voorstander van velerlei vereeniging van gemeenten, maar zulk een beginsel acht hij noch verkieslijk, noch overeen te brengen met de bepaling van art. 293 der Gemeentewet.

De heer VAN ECK zal zich ook niet tegen het ontwerp verzetten, maar hij heeft toch bedenkingen tegen de houding der regering, welke deels overeenkomende zijn met de opmerkingen van den vorigen Spreker. Wij zijn hier gebonden, zegt Spr., aan eene wettelijke bepaling, aan art. 293 der gemeentewet, en nu meent hij, dat de Regering daaraan geene goede uitvoering geeft. De bedoeling der gemeentewet was, dat binnen 2 jaren de geheele zaak geregeld zou zijn. Er worden reeds telkens opvolgende wetten aangeboden tot eene partiële regeling. Hij meent, dat er bij de Regering gebrek aan noodigen ijver is, om aan art. 293 uitvoering te geven. Hij hoopt, dat deze wet de laatste zal zijn. Overigens deelt Spr. het bezwaar van den heer van Nispen tegen het cijfer van 15 kiezers, terwijl art. 293 spreekt van 25 kiezers.

De MIN. v. BINNENL. ZAKEN zegt, in antwoord op het gesprokene door den heer v. Eck, over de houding der Regering in deze zaak, dat hij het toegeeft dat men, bij het daarstellen der gemeentewet, van de onderstelling is uitgegaan, dat een termijn van twee jaren genoeg was om de vereeniging van gemeenten, in art. 293 bedoeld tot stand te brengen. De Regering heeft dit dan ook beproefd, doch het is niet aan haar te wijten dat, in dien termijn dat werk is nog niet kunnen worden tot stand gebragt. En nu vraagt de Min. of het niet beter ware velerlei vereenigingen van gemeenten te gelijk te doen plaats hebben, dan enkele wetten betrekkelijk een of een paar gemeente vast te stellen?

Wat de uitlegging van art. 293 der gemeentewet betreft: de Regering meent nooit verder te behoeven te gaan, dan vereeniging van zoodanige gemeenten, waarin op dit oogenblik slechts 15 kiezers aanwezig zijn. Art. 293 brengt niets anders mede dan dat de Regering moest onderzoeken welke gemeenten op zich zelve kunnen blijven en welke vereenigd moeten worden. In beginsel is de Min. voor vereeniging van kleine gemeenten, maar als daartoe geene noodzakelijkheid bestaat, dan weegt het nut eener vereeniging niet op tegen de nadeelen van eene gedwongen vereeniging.

Ten slotte zegt de Min., dat hij ook denkt, dat deze de laatste wet over dit onderwerp zal zijn, maar eene bepaalde zekerheid kan niet gegeven worden; want er kunnen omstandigheden ontstaan, die het kunnen verhinderen, maar er bestaat eene waarschijnlijkheid dat de zaak binnen een jaar geheel ten einde zal worden gebragt

De heeren VAN ECK en VAN NISPEN VAN SEVENAER antwoorden nader en betoogen, dat de uitlegging des Ministers is in strijd met den geest en de bedoeling der gemeentewet. Art. 4 der gemeentewet vordert b. v. 7 raadsleden. Als men nu denkt aan eene *gemeente met* 15 kiezers en waaronder niet zelden bloedverwantschap bestaat, dan vraagt de heer VAN NISPEN, of dat in het algemeen belang is? Spr. teekent dus protest aan tegen het beginsel, door de Regering aangenomen, dat gemeenten met 15 kiezers niet behoeven vereenigd te worden.

De MINISTER antwoordt, dat de eenige vraag deze is: of art. 293 uitdrukkelijk gebiedt dat gemeenten, waar geen 25 kiezers zijn, *moeten* worden vereenigd? De Min. kan het er niet in lezen. — Wat art. 4 der gemeentewet betreft, na de verstrijking van den termijn bij dit ontwerp bepaald, komt de gemeentewet in toepassing, en als dan aan art. 4 niet kan worden voldaan, dan kan ook naderhand de vereeniging uitgesproken worden. Dit belet echter niet om de proef te nemen of sommige gemeenten met 15 kiezers op zich zelven kunnen blijven bestaan.

De beraadslagingen worden gesloten. Het ontwerp wordt met algemeene (46) stemmen *aangenomen*.

Daarna worden zonder discussie en met algemeene stemmen aangenomen de volgende wets-ontwerpen, als:

II tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van eenen rijweg in de gemeente Veendam (provincie Groningen).

III tot inkoop en amortisatie van rentegevende Nationale schuld.

IV tot verhooging der som tot inkoop van rentegevende nationale schuld, toegestaan bij de wet van 22 April (*Staatsblad* no. 34),

V. tot goedkeuring eener dading tusschen het Bestuur der domeinen en de gemeente *Kampen*.

VII. Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp tot wijziging van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1854.

De heer TER BRUGGEN HUGENHOLTZ is tegen het ontwerp. Hij kan begrijpen, dat eene begrootingspost te laag geraamd wordt, en dat men dien moet aanvullen uit een anderen post, maar omdat nu zoo herhaaldelijk en in zoo ruime mate te doen, als dit ten aanzien van het Depart. van Oorlog het geval is, daartegen heeft hij bezwaar. Buitendien, hier wordt toestemming gevraagd voor gelden, die reeds uitgegeven zijn en hier is dus een fait accompli. Om alle deze redenen is hij dus tegen het ontwerp.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER ondersteunt het gevoelen van den vorigen spreker, maar hij zal niet tegen het ontwerp stemmen. Door af- en overschrijvingen kan men langs anderen weg uitputting der begrooting verkrijgen. Spr. waarschuwt voor het vervolg dat zoo iets niet meer plaats hebbe.

De heer VAN DER LINDEN vereenigt zich met de bezwaren van den heer Hugenholtz. Er komen nog andere opmerkingen in het voorloopig verslag voor, waaromtrent hij opheldering had te gemoet gezien; doch dit is niet geschied. Hij wijst de voorbeelden daarvan uit onderscheidene posten aan. Zoo blijkt niet of de vermeerdering van den post der pensioenen het gevolg is van meer pensioenen of van minder versterf.

Zoo ook wordt voor de scheeps- en wagen-vrachten eene vermeerdering voorgedragen, zonder daaromtrent eenige toelichting te geven; terwijl de vermeerdering van het materieel voor de geneeskundige dienst spreekt van de verpleging van een grooter aantal manschappen, terwijl bij de posten van vermindering als oorzaak wordt opgegeven de vermindering van het aantal manschappen, dan waarop bij het opmaken der begrooting is gerekend.

De MIN. VAN OORLOG gelooft, dat als eene begrooting van 11 millioen met zooveel onderdeelen, aan het einde van het jaar aanwijst, dat er slechts *f* 40.000 op het eene te veel of te weinig gerekend is, dat dit niet zoo vreemd is. De geheele som bedraagt slechts *f* 101.225. Daarvan gaan af *f* 60,000 voor pensioenen, die geheel onvoorzien waren, en dan blijft de geheele vermeerdering, die nu uit het overschot gedekt wordt, *f* 40.000.

Als de Min. het maximum der geraamde uitgaven zou uitputten, dan zou de begrooting veel hooger zijn. Velen zien op het eindcijfer en de Minister van Finantiën zou ook tegen eene te hooge raming bezwaar hebben. De Min. beantwoordt vervolgens de gemaakte aanmerkingen. De heer van der Linden wees op art. 17.

De Min. antwoordt dat, als er zieke soldaten zijn, die dan in de hospitalen worden verpleegd en dat zij daar hun gage enz. ontvangen. Daaruit volgt eene vermeerdering der kosten voor de geneeskundige dienst en eene vermindering der kosten bij het wapen, waarvan de manschappen tijdelijk afgevoerd zijn. — In antwoord op het gezegde van den heer Hugenholtz, dat er gelden aangevraagd worden, die reeds gebruikt zijn, zegt de Min. dat dit dikwerf onvermijdelijk is. Men kan toch als eene uitgave strikt noodig is, de dienst niet laten lijden. De Min. is ook tegen overschrijding van het cijfer der begrootings-posten; maar als dit nu of dan geschiedt, dan is zulks tegen de beste bedoeling aan, onvermijdelijk en onvoorzien.

Nadat de heeren van der Linden en Hugenholtz nog nader op hunne aanmerkingen waren teruggekomen, die door den Minister beantwoord werden, en waarna de heer Storm van 's Gravesande nog nader de schijnbare tegenstrijdigheid van art. 17 (zijnde de aanmerking van den heer van der Linden) had trachten op te lossen, wordt het ontwerp, strekkende tot af- en overschrijving van sommen ten gezamenlijke bedrage van *f* 101.225, *aangenomen* met 31 tegen 15 stemmen. Tegen de heeren Sloet, Thorbecke, Strens, van der Linden, van Eck, Hugenholtz, Reinders, van der Veen, Zijlker, van Zuijlen, Dullert, Hoijnck van Papendrecht, Anemaet, Jespers en Blaupot ten Cate.

Alsnu komt in behandeling de huishoudelijke raming der kamer. Deze begrooting wordt in comité-generaal behandeld.

De openbare zitting wordt hervat.

Zijn ingekomen: 1o. een ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk IV (Justitie) der begrooting voor 1855, en 2o. een voorstel van den heer Rochussen tot het instellen eener enquête omtrent het misbruik van den sterken drank.

De heer ROCHUSSEN zegt dat zijne bedoeling niet is om eene onverwijlde behandeling van dit voorstel te doen plaats hebben, maar liever dat de Kamer, na eenige rust genoten te hebben, tot het onderzoek daarvan overga.

De ingekomen stukken worden naar de afdeelingen verzonden.

VII. Thans is aan de orde de beraadslaging over het ontwerp van wet, houdende vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het Departement van Marine, dienst 1855.

De heer WINTGENS ondersteunt wat door den heer Delprat bij de behandeling van hoofdstuk VIII gezegd is, namelijk het gemis van toezigt op de administratie van de arsenalen en der werven.

De heer HUGENHOLTZ meent, dat deze zaak thans buiten de orde is.

De VOORZITTER meent dat, aangezien zulks wel in verband met het ontwerp staat en vermits dit niet in strijd is met het reglement van orde, dat zoodanig punt wel bij de algemeene beschouwingen ter sprake kan worden gebagt.

De heer WINTGENS beantwoordt mede den heer Hugenholtz. De zaak staat wel in verband met het ontwerp en het is dus geene onverhoedsche verrassing.

De MIN. v. MARINE zegt dat zijn voorganger reeds een Reglement op de werven daargesteld heeft, dat zeer goed werkt. De Min. zal daarop voortgaan. Het reglement zal zelfs op sommige punten, hoe goed het ook zij, gewijzigd kunnen worden. Hij zal echter de wenk van den heer Wintgens niet uit het oog verliezen.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten. — Het ontwerp wordt *aangenomen* met algemeene (44) stemmen.

De VOORZITTER herinnert nu aan de volgorde der werkzaamheden. Thans zouden nu volgen de beraadslagingen over de voorstellen tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen en van dien op de rogge. Doch op verzoek der voorstellers is de behandeling daarvan voorloopig uitgesteld.

Voor morgen zijn dus aan de orde gesteld de volgende ontwerpen van wet, als 1o. *houdende vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het Departement van Oorlog*, dienst 1855; 2o. tot wijziging der wetten nopens de bevordering, het ontslag en het pensionneren der officieren van de landmagt; 3o. idem nopens de zeemagt; 4o. tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855; en 5o. tot regeling van de provinciale en gemeentelijke indeeling van het Haarlemmermeer.

De VOORZITTER stelt vervolgens voor om aanstaande Woensdag te beraadslagen over de ontwerpen nopens de suikerwet en het tonnegeld. Na eenige discussie wordt dit voorstel met 23 tegen 21 stemmen aangenomen.

De zitting is daarna gescheiden tot morgen.

's Gravenhage, 25 Junij.

Z. M. heeft aan P. O. van der Chijs, hoogleeraar, directeur van het Munt- en Penningkabinet der Leydsche hoogeschool, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen der ridderorde van Christus, hem door Z. M. den Koning van Portugal geschonken.

—

Z. M. heeft den heer mr. C. C. van Lidth de Jeude, op verzoek, eervol ontslag verleend als lid en vice-president van het collegie van regenten over het huis van arrest te Tiel, onder dankbetuiging voor de diensten door hem in zijne veeljarige waarneming van die betrekking bewezen, en, in zijne plaats, het vice-presidium van dat collegie opgedragen aan den heer mr. E. D. Rink president van de arrondissements regtbank te Tiel

mitgaders, ter zijner vervanging, tot lid van gezegd collegie van regenten benoemd den heer mr. R. Brenkman Pitlo, lid van den gemeenteraad van Tiel.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ruinen c. a., den heer H. J. Wessels, thans ontvanger derzelfde middelen te Strijen; tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Oude Tonge c. a., in plaats van den heer A. L. van der Niepoort, die in zijn tegenwoordig beheer te Rauwerd wordt bevestigd, den heer E. C. A. Plancken, thans ontvanger derzelfde middelen te Zuid-Beijerlad c. a.; te Zuid-Beijerland c. a., den heer J. W. Holtius, thans ontvanger derzelfde middelen te Voorthuizen; te Voorthuizen c. a., den heer W. H. D. Broers, thans ontvanger derzelfde middelen te Beets c. a., residerende te Avenhorn.

• Z. M. de Koning wordt Woensdag uit Gelderland in de residentie terug verwacht.

Z. M. zal zich aanstaanden Zondag voor eenigen tijd naar het Loo begeven.

• Gisteren heeft H. M. de Koningin op het Paviljoen van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, het diner gehouden, waarop genoodigd waren Z. D. H. de Hertog van Saxen-Weimar en H. D. dochter de Hertogin Anna. Na afloop heeft H. M. met den Hertog en de Hertogin op het terras van het gemeentehuis, ofschoon het weder niet zeer gunstig was, eenigen tijd gewandeld.

• Z. K. H. de prins van Oranje is gister morgen na van H. M. de Koningin afscheid te hebben genomen, vergezeld van HD. gouverneur Jhr. de Casembroot, uit deze residentie naar Rotterdam vertrokken, om zich van daar naar Vlissingen te begeven, ten einde aan boord van de *Doggersbank* te gaan, tot het doen eener zeereis in de Middellandsche zee en ook Portugal aan te doen.

• Bij koninklijk besluit van 14 Junij jl. no. 92, is aan Matthijs Vlietstra, veldwachter te Lierop, ter belooning van doorgaande pligtsbetrachting en tot verdere aanmoediging en aan Hendrik Timmermans, veldwachter der gemeente Drunen, ter zake van aan de justitie bewezene diensten, eene gratificatie verleend, aan elk van *f* 25.

• De heer de Belmont, Minister-Resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederlandsche Hof, zal zich morgen, met zijne familie, voor ongeveer 14 dagen naar Londen begeven, en dan naar de Residentie terugkeeren.

• Aanstaanden Maandag, den 2 Julij, zal de Koninklijke Fransche Schouwburg alhier, weder worden geopend. De heer Roger-Solie met zijne echtgenoote, tooneelspelers van den Keiz. Schouwburg van het Odéon en van Gymnase Dramatique van Parijs, zullen gedurende de maand Julij voorstellingen geven. In den loop der maand Augustus zal de heer Félicien, eerste komiek van het Théatre du Vaudeville te Parijs, alhier optreden. Het prospectus van het tooneelgezelschap gedurende het tooneeljaar 1855—1856, zal in de laatste helft der maand Augustus in het licht verschijnen.

• De begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van de provincie Zuidholland, voor de dienst van 1856, bedraagt in ontvangst en uitgaven *f* 239,151.73½, zoodat er op geen batig saldo gerekend is. De *inkomsten* zijn geraamd als volgt: Hoofdstuk I, ontvangsten wegens vroegere diensten, *f* 22,547.93½; Hoofdstuk II, opbrengst van belastingen en heffingen *f* 207.978; Hoofdstuk III, baten en opkomsten, spruitende uit voorwerpen, in eigendom aan de provincie toebehoorende of die door de Provinciale Staten beheerd worden *f* 3089; Hoofdstuk IV, ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten *f* 5,535.95; Hoofdstuk V, buitengewone ontvangsten, *nihil*. — De uitgaven worden aldus berekend: Hoofdstuk I, jaarwedden der niet op de provinciale griffie in de dienst der provincie werkzame ambtenaren en bedienden en vergoeding van reis- en verblijfkosten, door hen te genieten *f* 6,460; Hoofdstuk II, kosten voor het aanleggen en onderhouden van provinciale wegen en werken *f* 59,851.75; Hoofdstuk III, kosten van het onderhoud van provinciale eigendommen en wegens die eigendommen verschuldigde lasten *f* 800; Hoofdstuk IV, renten en aflossingen van aangegane geldleeningen, *nihil*; Hoofdstuk V, kosten van het provinciaal blad en andere ten behoeve der provincie gedrukte stukken *f* 6,400; Hoofdstuk VI, kosten van verpleging der arme krankzinnigen *f* 3000; Hoofdstuk VII, uitgaven door bijzondere wetten aan de provincie opgelegd, *f* 11,800; Hoofdstuk VIII, andere uitgaven niet onder de vorige Hoofdstukken begrepen, *f* 129,273; Hoofdstuk IX, onvoorziene uitgaven *f* 21,566.98½.

De begrooting der kosten van het provinciaal bestuur van Zuid-Holland, voor zooveel het Rijksbestuur, is voor het jaar 1856 geraamd op *f* 67,550.

De Minister van Financien heeft zijne memorie van beantwoording ingezonden op de gemaakte bedenkingen in de afdeelingen der Tweede Kamer aangaande het voorstel van wet tot verhooging van het minimum der belasting op de suiker.

De Minister tracht in eene wijdloopige paragraaf aan te toonen, dat er geene zorg behoeft te bestaan voor eene kwijning van onze raffinaderijen, ten gevolge dezer verhooging. De vraag, of er geene redenen bestaan, om te vreezen, dat de sluiking van suiker ten gevolge van de aanneming van dat voorstel zal toenemen, meent de reg. ontkennend te kunnen beantwoorden. In alle de Nederland omringende Staten is de suiker aan hooge belasting onderworpen, en het verschil van prijs is dus niet van dien aard, dat een sluikhandel daardoor voordeelen zal kunnen behalen.

De meerderheid der Comm. van rapporteurs heeft een nieuw onderzoek van dit ontwerp in de afdeelingen niet noodig geacht.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft in zijne memorie van beantwoording ingezonden, op het rapport der Com. van rapporteurs betreffende de verhooging van Hoofdstuk V der begrooting.

De reg. heeft nimmer beweerd eene som van *f* 400,000 voor den Ned. Rijnspoorweg niet in 1855 te zullen noodig hebben. De vraag of er nog suppletoire begrooting voor de dienst 1855 te wachten zijn, moet de Reg. toestemmend beantwoorden: na de heropening der zitting zal een dergelijk voorstel worden ingediend voor art. 80 der begrooting. — Aangaande den Rijn-spoorweg wordt nog gezegd, dat de weg van Utrecht naar Rotterdam waarschijnlijk in de volgende maand zal geopend worden, en de voortzetting van den weg naar Pruissen spoedig zal voltooid zijn.

De *Staats-Courant* deelt mede de navolgende opgave van de op 15 dezer in de onderstaande entrepots aanwezige hoeveelheid der hier onder genoemde goederen, als:

Te *Amsterdam:* 51 last tarwe, 784 last rogge, voor *f* 133,198 waarde aan huiden, 90,400 pd. indigo, 2,595,750 pd. rijst, 15.810,696 pd. ruwe suiker en 235.875 pd. tabak in rollen of bladen en ongeplette stelen.

Te *Rotterdam:* 28 last rogge, voor *f* 4.000 waarde aan huiden, 9,247,907 pd. ruwe suiker en 155,575 pd. tabak in rollen of bladen en ongeplette stelen.

Te *Schiedam:* 22 last rogge en 1,506,705 pd. ruwe suiker.

Te *Dordrecht:* 261.997 pd. ruwe suiker.

Te *Middelburg:* 248,994 pd. ruwe suiker.

• In de zitting van den gemeenteraad van Leiden van 23 dezer, is eene voordragt gedaan tot behandeling van het belastingstelsel dier gemeente, zonder den verderen afloop van de behandeling der wet tot afschaffing van de belasting op het gemaal bij de Staten-Generaal af te wachten. Na delibiratie is evenwel dit voorstel met 13 tegen 3 stemmen, zijnde die van de leden le Poole, Stoffels en den voorzitter, verworpen.

• Den 21 dezer overleed te Haarlem, in den ouderdom van bijna 70 jaren, de heer T. K. H. Sluijterman, luitenant-kolonel, militie-commissaris in Noordholland, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

De commissie van beheer en toezigt ter droogmaking van het Haarlemmermeer verwittigd, dat zij overgaan tot de reeds voorloopig aangekondigde *elfde* en *laatste* verkooping van gronden in den Haarlemmermeer-polder, deels in het zoogenaamde spieringmeer, meerendeels langs de hoofdvaart in het midden van den polder, op Vrijdag 20 Julij en zoo noodig den volgenden dag des voormiddags ten 10 ure in den Franschen Tuin, in de Plantage te Amsterdam.

Op de werf van de heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel te Amsterdam, is den 20sten dezer de kiel gelegd van een voor rekening der Amsterdamsche stoombootmaatschappij te bouwen ijzeren stoomschip, voor de vaart van Amsterdam op Hamburg, ter vervanging van het thans dienstdoende houten stoomschip *Willem de Eerste*, zullende gevoerd worden door kapitein J. H. Savert.

• De Officier van Justitie te Hoorn berigt, dat, in den loop der maand Mei jl., binnen Hoorn is in betaling gegeven een 25 centsstuk van het jaartal 1849, met de beeldtenis van Z. M. Koning Willem II, volgens uitspraak van het munt-collegie valsch, vervaardigd in nabootsing eener echte Rijks-muntspecie. (*Politieblad.*)

Utrecht, 23 Junij. Gisteren promoveerde alhier tot doctor in de godgeleerdheid de heer G. van Leeuwen, van Gouderak, na de verdediging van een *specimen exegetico theologicum de Poëtica dictione in Epistola Jacobi.* En op heden tot doctor in de Verloskunde de heer Q. J. M. Jansen, med. doctor, met theses.

Groningen, 22 Junij. Heden promoveerde alhier tot doctor in de godgeleerdheid, de heer C. P. Hofstede de Groot, van Groningen, na de openlijke verdediging eener dissertatio *de Pauli conversione, praecipuo theologiae Paulinae fonti.*

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 24 Junij 1855.

Samuel Adrianus Naber, 26 j., met Anna Elizabeth L'Honoré, 24 j. — Hendrik Jacobus Ente van Gils, 25 j., met Maria Jacoba Führer, 24 j. — Jan Willen Carrière 25 j., met Johanna Adriana Brons, 23 j. — Cornelis van Kooij, 86 j., met Geertrui Antonia Kramer, 30 j. — Gerrit Fransen, 67 j. wedr. van Hilletje Kuivenhove, met Neeltje Neijs, 61 j., wed. van Johannes Bredijk. — Cornelis Frederik Berger, 24 j., met Willemina Elizabeth Westeijn, 34 j. — Louis Isidore Durietz, 38 j., wedr. van Victoire Irma Gillet, met Maria Fran[...] Blank, 31 j. — Karel Christiaan Fenn, 25 j., met Do[...] Aletta Wolf, 32 j. — Louis François Alselme Raderm[...] 28 j., met Johanna Wilhelmina van der Plak, 26 j. — [...]siskus Cornelis Trumpi, ruim 30 j., met Aleida Bloemendaal[...]

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 25 Junij 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63 1/16 3/8 5/16	*Hope* 1798/1816	5	108 [...]
Dito Certificat.	3	75	Dito 1828/1829	5	101 [...]
Dito Dito.	4	93 1/4 3/8	Cert. 1831/1838	5	88½ [...]
O. I. Leening.	4		Dito Dito	4½	87 1/[...]
Amort. Syndic.	3½	90 3/8	Dito *Hope*	4	78 [...]
Hand.-Maats.	4½		Dito *Stieglitz*	4	77 [...]
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2½		Dito 1854	5	81 [...]
Do *Rotschild*	2½	50 7/8	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	
Nieuwe	1	18 9/16 5/8			
Dito Buitenl.	3	37 15/16	**Oostenrijk.**		
Do Binnenl. s/m.	3	30 1/8 3/16 1/4			
Bew. Sp. Com.			Metaliek	5	61 [...]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	72 [...]
Portugal.			Dito Nation.	5	65 7/[...]
Londen nieuwe.	3	39 7/8 15/16	Dito 1847	2½	81 [...]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	31 [...]

Mexic., te Lond. 3 pct. 19⅞; dito Onb. 19⅞; G[...] Lond. p. s. 100. 2½ pct. 16¾, 5/16.

Van de genoteerde fondsen waren Holl. wederom flau[w ...] verkooporders. Oostenrijksche en Russische daarentegen [...] gezocht; in Spaansche en de overige soorten ging niets n[oemens]waardigs om.

LONDEN, Vrijdag 22 Junij. Consols op t. 90½, [...] N. Mexic. 3 pct. 21½, ¾; Gren. Uitg. 6¾, 7; Sardi[...] Turksche leening 81, 81¾; Spanje 1 pct. 18⅝, [...] pct. buit. 38½; Rusl. 4½ pct. 89; Holl. 4 pct. 9[...] 2½ pct. 64, 64[...].

Lager op ongunstige berigten van Sebastopol.

PARIJS, Vrijdag 22 Junij. Fr. 4½ pct. 92.50 [...] pct. 66.50; Sp. binn. 3 pct. 31; dito 1 pct. 18[...]

WEENEN, Vrijdag 22 Junij. N. Metall. 78¾; [...] 83⅞; Bankactien 994; Lombarden 101; Loten [...] Wissel op Londen 12.02; dito op Parijs 144¾; [...]

MADRID, Donderdag 21 Junij. Sp. 3 pct. [...] pito 1 pct. 18¼.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[nhage].